

Z ŻYCIA

Politechniki Śląskiej

lipiec '92
sierpień

1991/92

nr 10

P.4492/91/92

SENAT

◆ 6 lipca 1992 r. odbyło się dziesiąte zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej. W programie posiedzenia rekordowa liczba punktów: rozpatrzenie wniosku Rady Wydziału Górnictwa i Geologii w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Klausowi SPIESOWI, powołanie recenzenta do oceny wniosku Politechniki Łódzkiej o nadanie profesorowi Heinzowi GALLUSOWI tytułu doktora honoris causa, powołanie recenzenta do oceny wniosku Politechniki Wrocławskiej o nadanie profesorowi Güntherowi PRITSCHOWOWI tytułu doktora honoris causa, zaopiniowanie wniosku AGH o nadanie profesorowi Ludgerowi SZKLARSKIEMU tytułu doktora honoris causa, sprawy osobowe, przyjęcie prowizorium budżetowego na rok 1992, zatwierdzenie zasad regulacji płac, podjęcie uchwały w sprawie zasad ustalania pensum oraz godzin obliczeniowych w r.ak. 1992/93, podjęcie uchwały w sprawie rodzajów i liczebności grup studenckich w r.ak. 1992/93, informacja o przebiegu rekrutacji na pierwszy rok studiów w Politechnice Śl. w r.ak. 1992/93, zatwierdzenie regulaminu przyznawania nauczycielom akademickim nagród z funduszu specjalnego, sprawy bieżące i wolne wnioski oraz zatwierdzenie protokołu z poprzedniego posiedzenia Senatu. W posiedzeniu uczestniczyło 42 członków Senatu i 4 zaproszonych gości. Obrady trwały od godz. 9.00 do 15.30.

◆ Wniosek Rady Wydziału Górnictwa i Geologii o nadanie tytułu doktora honoris causa

Politechniki Śl. prof. drowi inż. Klausowi SPIESOWI zreferował Dziekan prof. B. DRZEŻŁA.

Prof. K. Spies (ur. w 1930 r. w Duisburgu) jest dyrektorem Instytutu Mechanizacji Górnictwa w RWTH w Aachen (RFN). Jest autorem 157 patentów i praw autorskich, 28 publikacji i 43 referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych w różnych krajach. Wypromował 13 doktorów nauk technicznych, jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Profesorów Górnictwa i wielu innych międzynarodowych towarzystw naukowych. Utrzymuje rozległe i różnorodne kontakty z Polską, polskimi placówkami naukowymi i projektowo-konstrukcyjnymi oraz z polskim przemysłem górniczym. Początki współpracy Profesora z nauką i przemysłem polskim sięgają pierwszej połowy lat siedemdziesiątych, kiedy to po raz pierwszy, jako Geschäftsführer firmy Heintzmann z Bochum wprowadzał nową technologię obudów zmechanizowanych dla kopalń węgla kamiennego, których produkcję uruchomiono w Fabryce Obudów Zmechanizowanych „Glinik” w Gorlicach. Współpracę z ośrodkami badawczymi w Polsce, a w szczególności z Politechniką Śląską, zapoczątkował w roku 1980. Jego aktywność przejawia się w różnych obszarach działania. M.in. organizował dla pracowników naszej Uczelni wyjazdy na targi, konferencje naukowe i wizyty w ośrodkach badawczych i koncernach górniczych, pokrywając koszty ze środków własnego instytutu, względnie organizując źródła finansowania z różnych fundacji na terenie RFN. W ten sposób stworzył możliwość kontaktu polskich naukowców ze specjalistami niemieckimi i zagwarantował dostęp do laboratoriów przemysłowych. K. Spies stworzył warunki do pra-

cy przez okres ponad jednego roku dla trzech stypendystów Politechniki Śląskiej. W Jego instytucie przebywało także na stażach krótkoterminowych kilku asystentów i profesorów Pol. Śl., AGH i KOMAG. Z Jego inicjatywy zrealizowano również wyjazdy grup studenckich do RFN oraz jednossemestralne studia w RWTH Aachen dla 10 osobowej grupy studentów Pol. Śl. Prof. K. Spies prowadził także wspólne prace badawcze z Instytutem Mechanizacji Górnictwa Pol. Śl., jest ofiarodawcą cennych urządzeń pomiarowych. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt bardzo przyjaznego nastawienia Profesora do współpracy z Polską i ciągłe poszukiwanie nowych źródeł finansowania tej współpracy. Dowodem tego jest m.in. wspólny temat badawczy instytutu prof. K. Spiesa i Politechniki Śląskiej, który znalazł się w umowie o wymianie naukowo-technicznej podpisanej przez kanclerza RFN H. Kohla i premiera RP T. Mazowieckiego. Olbrzymi dorobek konstrukcyjny i naukowy Profesora, międzynarodowe uznanie i wyjątkowo życzliwe Jego nastawienie do współpracy naukowo-technicznej z Polską i Politechniką Śląską w szczególności oraz efekty tej współpracy skłoniły Radę Wydziału Górnictwa i Geologii do przedstawienia wniosku.

W dyskusji nad wnioskiem głos zabierali: prof. S. WĘGRZYN, prof. Wł. SIKORA, prof. A. ZASTAWNY, prof. St. MIERZWIŃSKI, prof. G. KOSMAN. W głosowaniu jawnym Senat zaopiniował pozytywnie większością głosów (32 „tak”, 1 „nie”, 5 „wstrz.”) wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej prof. K. Spiesowi. Jednocześnie przyjęto jednogłośnie, że opiniodawcami wniosku będą Senaty AGH i Politechniki Wrocławskiej.

◆ JM Rektor prof. W. WINKLER przedstawił propozycję Politechniki Łódzkiej w sprawie powołania recenzenta do oceny wniosku Senatu tej Uczelni o nadanie prof. Heinzowi GALLUSOWI tytułu doktora honoris causa. Na recenzenta zaproponowano prof. dra hab. inż. Tadeusza CHMIELNIAKA. Po krótkiej dyskusji (mgr J. ŻELIŃSKI, prof. G. KOSMAN, prof. W. WINKLER, prof. Wł. SIKORA) Senat w głosowaniu jawnym kandydaturę poparł większością głosów (33 „tak”, 1 „nie”, 5 „wstrz.”).

◆ Kolejną sprawę - o podobnym charakterze - zreferował JM Rektor. Dotyczyła ona powołania recenzenta wniosku o nadanie tytułu doktora honoris causa Politechniki Wrocławskiej profesorowi Günterowi PRITSCHOWOWI. Na recenzenta zaproponowano prof. dra inż. Jana DARLEWSKIEGO. W dyskusji (prof. W.

CHOLEWA, prof. S. WĘGRZYN, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. W. WINKLER, mgr J. ŻELIŃSKI, prof. F. KRASUCKI) zwrócono m.in. uwagę, że Senat opiniujący powinien mieć swobodę wyboru recenzenta i nie musi korzystać z propozycji Senatu wnoszącego. Kandydaturę prof. J. Darlewskiego przyjęto jednak większością głosów.

◆ Prof. dr hab. inż. Florian KRASUCKI przedstawił - jako recenzent wniosku o nadanie tytułu doktora honoris causa AGH prof. drowi hab. inż. Ludgerowi SZKLARSKIEMU - charakterystykę działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej Kandydata. W opinii podkreślono m.in., iż Kandydat wniósł istotny i udokumentowany wkład do naukowych podstaw automatyki i teorii regulacji. Wniosek poparł prof. S. WĘGRZYN, uwypuklając zasługi wniesione do nauki przez Kandydata.

W głosowaniu tajnym Senat jednogłośnie poparł wniosek Senatu AGH o nadanie tytułu doktora honoris causa tej Uczelni prof. L. Szklarskiemu.

◆ W sprawach osobowych Senat rozpatrzył 6 wniosków o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego i 1 wniosek o zatrudnienie na stanowisku profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej.

● Dziekan Wydz. Metalurgii i Inżynierii Materiałowej prof. R. SOSNOWSKI przedstawił wniosek o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Zarządzania prof. dra hab. inż. Jana STACHOWICZA.

Prof. J. Stachowicz (l.49, doktorat - 1972 r., habilitacja - 1977 r., tytuł prof. ndzw. - 1988 r.) pracował w Uczelni w latach 1966-74, następnie w Pol. Lubelskiej i WSI Opole. Od 1978 r. jest zatrudniony w PAN, Zakład Nauk Zarządzania w Bytomiu. Autor 5 książek z zakresu organizacji i zarządzania (w tym 1 w jęz. angielskim) i 70 publikacji (w tym 11 za granicą). Promotor 3 przewodów doktorskich, recenzent 7 rozpraw doktorskich i 4 habilitacyjnych.

Pełnego poparcia dla Kandydata udzielił prof. L. BORCZ stwierdzając m.in., że działania podejmowane ostatnio w kierunku utworzenia silnej jednostki zajmującej się organizacją i zarządzaniem należy przyjąć z najwyższym uznaniem i optymizmem. W tajnym głosowaniu Senat pozytywnie zaopiniował wniosek o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego prof. J. Stachowicza (39 „tak”, 2 „nie”, 0 „wstrz.”).

● Drugi wniosek, który zreferował również prof. R. SOSNOWSKI, dotyczył zatrudnienia na

stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Zarządzania prof. dra hab. Ryszarda STUDENSKIEGO.

Prof. R. Studenski (I.55, doktorat z nauk humanistycznych na Uniwersytecie Poznańskim - 1975 r., habilitacja na Uniwersytecie Warszawskim - 1986 r., profesor nadzw. UŚI. od 1991 r.) od 1991 r. jest dyrektorem Departamentu Ochrony Zdrowia i Warunków Pracy w Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach. Autor 70 publikacji naukowych (w tym 8 za granicą) z zakresu motywacji pracy i wypadkowości, recenzent 4 rozpraw doktorskich i szeregu publikacji dla PAN. Współpracuje z Departamentem Bezpieczeństwa Pracy Komisji Węglowej ONZ w Genewie oraz z Uniwersytetami w Austrii i RPA. Wykładał na Uniwersytecie Śląskim i na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Posiada tytuł Generalnego Dyrektora Górniczego II stopnia.

Poparcie dla Kandydata wyraził prof. Wł. SIKORA. Senat w głosowaniu tajnym zaopiniował pozytywnie wniosek (38 „tak”, 1 „nie”, 2 „wstrz.”).

- Wniosek Rady Wydziału Górnictwa i Geologii o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego w Instytucie Mechanizacji Górnictwa prof. dra inż. Włodzimierza SIKORY zreferował Dziekan prof. Bernard DRZEŹLA.

Prof. Wł. Sikora (I.64, doktorat - 1960 r., docent w GIG - od 1963 r., tytuł prof. ndzw. - 1969 r.) jest pracownikiem Pol. ŚI. od 1979 r., obecnie pełni funkcję Kierownika Zakładu Maszyn Górniczych i Systemów Technologicznych w Instytucie Mechanizacji Górnictwa. W latach 1981-82 Dziekan Wydziału, od 1990 r. Prorektor ds. Nauki. Autor 157 publikacji, współautor 4 książek, kierownik 60 prac naukowych, autor i współautor ok. 120 prac na zlecenie przemysłu oraz 50 patentów. Wypromował 11 doktorów, opracował 10 recenzji przewodów habilitacyjnych, 30 przewodów doktorskich oraz 15 opinii kandydatów do tytułu profesora nadzw. i zw. Jest również recenzentem licznych książek i skryptów. Laureat Nagrody Państwowej I stopnia i 7 Nagród Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Edukacji Narodowej. Członek Komitetu Górnictwa PAN, przewodniczący Sekcji Technologii Górniczych, z-ca przew. Komisji Górniczej Oddziału PAN w Katowicach, członek różnych towarzystw naukowo-technicznych krajowych i zagranicznych oraz Rad Naukowych (GIG, KOMAG). Głos popierający wniosek zabrał prof. F. KRASUCKI. W tajnym głosowaniu Senat pozytywnie zaopiniował wniosek o mianowanie prof. Wł. Sikory na stanowisko profesora zwyczajnego (40 „tak”, 1 „nie”, 0 „wstrz.”).

- Dziekan B. DRZEŹLA przedstawił następnie drugi wniosek Rady Wydziału Górnictwa i Geologii. Dotyczył on mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego doc. dra hab. inż. Andrzeja KARBOWNIKA w Instytucie Geomechaniki, Budownictwa Podziemnego i Ochrony Powierzchni. Doc. A. Karbownik (I.45, doktorat - 1978 r., habilitacja - 1987 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1970 r., od 1989 r. zatrudniony na etacie docenta. Obecnie pełni funkcję Kierownika Zakładu Projektowania i Restrukturyzacji Kopalń oraz z-cy dyrektora Instytutu Geomechaniki, Budownictwa Podziemnego i Ochrony Powierzchni. Jest również z-cą dyr. gen. PAWK ds. restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. Autor 59 artykułów (w tym 10 zagranicznych), współautor 14 referatów naukowych oraz 42 prac naukowo-badawczych i 25 ekspertyz dla przemysłu górniczego. Odbył staż zawodowy oraz dwukrotnie przebywał na stażach naukowych w Wyższej Szkole Górniczej w Madrycie, a także dwukrotnie na stypendium Fundacji Humboldta w RFN (Wyższa Szkoła Górnicza w Bochum i Uniwersytet Techniczny w Berlinie).

Senat pozytywnie zaopiniował powyższy wniosek (35 „tak”, 1 „nie”, 4 „wstrz.”).

- Wniosek Rady Wydziału Elektrycznego o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego doc. dra hab. inż. Krzysztofa KLUSZCZYŃSKIEGO w Instytucie Maszyn i Urządzeń Elektrycznych zreferował Dziekan prof. T. GLINKA. Doc. K. Kluszczyński (I.42, doktorat - 1978 r., habilitacja - 1988 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1973 r., na etacie docenta od 1989 r. Od 1990 r. jest Prodziekaniem Wydziału. Autor lub współautor 43 publikacji (w tym 7 zagranicznych) oraz 11 prac naukowo-badawczych. Brał czynny udział w 20 międzynarodowych konferencjach naukowych. Od 1990 r. przewodniczący Oddziału Gliwickiego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej oraz członek Zarządu Głównego tego Towarzystwa. Inicjator i przewodniczący 6 ogólnopolskich Beskidzkich Seminariów Elektryków, jeden z inicjatorów zjazdów Dziekanów Wydziałów Elektrycznych, organizator wielu zebrań naukowych.

W głosowaniu tajnym Senat pozytywnie zaopiniował ten wniosek (39 „tak”, 1 „nie”, 0 „wstrz.”).

- Dziekan prof. Z. KLESZCZEWSKI przedstawił wniosek Rady Wydziału Matematyczno-Fizycznego w sprawie mianowania doc. dra hab. inż. Mariana NOWAKA na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Fizyki. Doc. M. Nowak (I.38, doktorat - 1981 r. na Wydz. Chemii i Fizyki Technicznej WAT w Warszawie, habilitacja - 1986 r. tamże) jest

pracownikiem Pol. Śl. od 1977 r., od 1986 r. na stanowisku docenta. Od 1990 r. jest kierownikiem Zakładu Fizyki Ciała Stałego Instytutu Fizyki w Katowicach. Autor lub współautor 49 publikacji (w tym 30 zagranicznych) autor 1 patentu i współautor 1 zastrzeżenia patentowego, autor 1 monografii w wydawnictwie zagranicznym i współautor 1 skryptu (w druku). Był dwukrotnie zatrudniony jako profesor kontraktowy na uniwersytetach we Włoszech (1987, 1991).

Z głosem popierającym wniosek wystąpił prof. R. SOSNOWSKI. W głosowaniu tajnym Senat wyraził pozytywną opinię (34 „tak”, 3 „nie”, 4 „wstrz.”).

• Ostatnią sprawą personalną był wniosek Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab. inż. Jana KOSMOLA w Instytucie Budowy Maszyn. Wniosek przedstawił Dziekan L. DOBRZAŃSKI.

Dr J. Kosmola (l.45, doktorat - 1979 r., habilitacja - 1990 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1972 r. Obecnie pełni funkcję kierownika Zakładu Obrabiarek w Instytucie Budowy Maszyn oraz Prodziekana Wydziału. Jego dorobek naukowy to 75 prac opublikowanych (w tym 18 zagranicznych), 40 prac naukowo-badawczych, 15 patentów, zgłoszeń patentowych i wzorów użytkowych oraz 2 skrypty. Jest jednym z nielicznych specjalistów krajowych w dziedzinie sterowania adaptacyjnego obrabiarek. Wyniki swoich prac prezentował na ponad 45 konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych. Laureat zespołowej nagrody I stopnia MEN. Koordynator 4 projektów badawczych KBN. Pełni funkcję v-ce przew. P-TMTiS, przew. Rady Naukowej OBR „Domgos” w Chorzowie oraz jest członkiem międzynarodowej organizacji AMSE. Jest promotorem 2 prac doktorskich i recenzentem jednej oraz autorem 15 recenzji artykułów i prac naukowych.

Wniosek ten Senat zaopiniował pozytywnie (38 „tak”, 2 „nie”, 1 „wstrz.”).

◆ W kolejnym punkcie Senat rozpatrzył „Prowizorium budżetowe” na rok 1992. Fakt zatwierdzenia Prowizorium dopiero w połowie roku JM Rektor prof. W. WINKLER określił jako „zjawisko nienormalne”, ale stwierdził także, że wobec znanej sytuacji w kraju szczegółowy plan rzeczowo-finansowy Uczelni będzie można przedstawić dopiero we wrześniu br.

Sprawę Prowizorium zreferowała mgr L. PIOTROWSKA (szczegóły wraz z komentarzem przekazano członkom Senatu na piśmie).

Prowizorium budżetowe na 1992 r. przygo-

towano w oparciu o uzyskane w MEN informacje o przewidywanych wielkościach budżetu dla Uczelni na 1992 r. Ponieważ decyzje MEN o budżecie na rok bieżący wg informacji resortu miały być przekazane uczelniom około 10 lipca br. postanowiono opracować „Prowizorium”, którego celem jest wstępne określenie przewidywanych wielkości środków przeznaczonych na działalność dydaktyczną w układzie rodzajów kosztów i w podziale na cele i zadania. W dniu 26.VI.1992 r. na spotkaniu Rektorów w MEN przekazano szkołom decyzje budżetowe na rok 1992, jednakże ze względu na wyznaczony już termin posiedzenia Senatu w lipcu br., Kierownictwo Uczelni postanowiło przedstawić opracowane już „Prowizorium” i przygotować plan rzeczowo-finansowy na posiedzenie Senatu we wrześniu br.

Z informacji o przewidywanej wielkości dotacji na działalność dydaktyczną wynika, że realny wzrost dotacji na 1992 r. w porównaniu do roku ubiegłego po uzupełnieniu o niezbędne środki na ubruttowienie płac wyniesie jedynie 22,5%, co ze względu na wysoką inflację wskazuje, że środki nie będą wystarczające. Bazowy budżet Uczelni na działalność dydaktyczną - obejmującą koszty procesu dydaktycznego, działalności kulturalnej studentów, remontów budynków dydaktycznych i gospodarczych oraz koszty utrzymania szkoły - wynosi 191.997 mln zł (ostateczna decyzja budżetowa MEN uwzględniająca rewaloryzację płac od czerwca bieżącego roku określa dotację w wysokości 219.671 mln zł). Przyjęta przez Dział Badań wartość nakładów na prace badawcze na 1992 r. wynosi 85.428 mln zł a plan finansowy Centrum Uszlachetniania Węgla określa swoje nakłady na poziomie 20.071 mln zł. Plan zadaniowo-finansowy działalności badawczej zostanie przedstawiony Senatowi we wrześniu br. Planowane dochody własne obejmują przede wszystkim dochody działalności bytowej (1.700 mln zł), dochody z wynajmu pomieszczeń (1.000 mln zł), z dofinansowania BKZ za studentów obcokrajowców oraz opłat studentów dewizowych (700 mln zł), sprzedaży usług Drukarni (550 mln zł) opłat za studia podyplomowe i kursy (850 mln zł) oraz z oprocentowania rachunków bankowych.

Podział środków na cele i zadania w działalności dydaktycznej opracowano przy założeniu pełnego wykorzystania limitu funduszu na wynagrodzenia osobowe (93.678 mln zł) z tego w działalności dydaktycznej 88.970 mln zł). Kwota na wydatki rzeczowe, czyli koszty z wyłączeniem wynagrodzeń osobowych łącznie z „13”-tką wraz ze składką ZUS i funduszami socjalnymi i mieszkaniowym wy-

nosi 71.957 mln zł i wzrosła ona w stosunku do 1991 r. jedynie o 10% (kwota ta nie ulegnie zmianie w planie przedstawianym we wrześniu). Kwoty przeznaczone w 1992 r. na poszczególne cele i zadania opracowano w 2 wersjach:

- wersja I - wg zgłoszonych lub przewidywanych potrzeb (kwoty te zaplanowano w granicach tylko 35% wzrostu kosztów ogółem w stosunku do wykonania w 1991 r. a przecież w roku ubiegłym były duże ograniczenia wydatków);

- wersja II - wg możliwości wynikających z wielkości przewidywanej dotacji, własnych dochodów i rozliczenia kosztów pośrednich do działalności badawczej przy 45% narzucie. Wzrost środków przeznaczonych dla jednostek w wysokości 27,5% jest możliwy jedynie przy wprowadzeniu ograniczeń wydatków na inne cele (głównie na remonty, koszty zarządu i utrzymania szkoły oraz na wydawnictwa) lub przy zmniejszeniu kwoty na wynagrodzenia osobowe albo zwiększeniu dochodów.

Bazowy fundusz z pomocy materialnej dla studentów na rok 1992 wynosi 39.880 mln zł (po zwiększeniu o rewaloryzację płac - 42.427 mln zł). Dotacja na ten cel jest niska (76,8% w stosunku do 1991 r.) ale Uczelnia posiada rezerwy z lat poprzednich (9 093 mln zł), co pozwoli na wzrost wydatków z tego funduszu o 28% w stosunku do roku ubiegłego. Nie są to jednak wystarczające środki bowiem potrzeby remontowe domów i stołówek studenckich są duże (przewidziano kwotę 8.720 mln zł) a doposażenie akademików też wymaga dużych środków (zgłoszono potrzeby na 4 mld zł a możliwości są jedynie na 2 mld zł).

Przedłożone „Prowizorium budżetowe” ma stanowić podstawę do ustalenia środków na poszczególne cele i zadania oraz określenia wielkości środków przekazywanych do dyspozycji kierowników jednostek podstawowych międzywydziałowych i ogólnouczelnianych. Do czasu uchwalenia planu rzeczowo-finansowego i przyjęcia nowych zasad gospodarki finansowej Uczelni, Kierownictwo Uczelni proponuje przekazać jednostkom środki zaliczkowo na wydatki rzeczowe w oparciu o zasady i kryteria obowiązujące w 1991 r. przy zachowaniu rezerwy środków w wysokości umożliwiającej wprowadzenie zmian w zakresie tych zasad.

W dyskusji nad „Prowizorium” głos zabierali: prof. S. WĘGRZYN, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. W. WINKLER, dr J. ZAWADIAK, mgr W. WYDRYCHIEWICZ, dr W. PILLICH, prof. F. KRASUCKI, mgr L. PIOTROWSKA, prof. J. CHOJCAN, prof. Wł. SIKORA, prof. W. CHOLEWA.

Zgłoszono m.in. następujące uwagi propozycje:

- wobec bardzo zróżnicowanych kosztów kształcenia na poszczególnych wydziałach, proponowano zalecić Komisji ds. Budżetu i Finansów opracowanie wytycznych zmierzających do zrównania tego kosztu;

- wyrażono wątpliwość w sprawie celowości dofinansowania działalności kulturalnej studentów, jeśli wprowadzono już częściową odpłatność za studia wieczorowe;

- krytycznie ustosunkowano się do wysokości narzutów stosowanych przez Uczelnię w działalności badawczej. Stwierdzono, że zmniejszenie narzutów doprowadzi do zwiększenia dochodów Uczelni;

- w podziale środków na działalność dydaktyczną proponowano uwzględnić koszty związane z kształceniem kadr (przewody doktorskie i habilitacyjne).

Dyskutancji zaproponowali ponadto, aby - w związku z zapowiedzią JM Rektora o przygotowywanym planie rzeczowo-finansowym Uczelni, który będzie przedmiotem obrad wrześniowego posiedzenia Senatu - opracowane „Prowizorium” potraktować jako informację, a nie decyzję dotyczącą zasad rozliczania środków finansowych.

W głosowaniu jawnym Senat przyjął jednomyślnie „Prowizorium budżetowe na 1992 r.”.

◆ Sporo czasu zajęła sprawa zatwierdzenia zasad regulacji płac dla pracowników.

Prorektor prof. Wł. SIKORA poinformował, że 26.06.br. MEN przekazało rozporządzenie pozwalające zwiększyć wynagrodzenia pracowników. W tym celu w Uczelni powołano Komisję w składzie: prof. Wł. Sikora, mgr W. Wydrzychiewicz, p. M. Pac-Pomarnacka i przedstawiciele Związków Zawodowych. Komisja proponowała przyjąć do wyliczenia średniego wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich stawkę dotychczasowego wynagrodzenia zasadniczego (bez ubrutwienia) pomnożoną przez współczynnik 1,9. W ten sam sposób przyjęto wyliczanie średniego wynagrodzenia dla pracowników administracyjno-ekonomicznych, inżynierijno-technicznych oraz obsługi. Natomiast do wyliczenia średniej stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników fizycznych i obsługi przyjęto współczynnik 1,8. Do wyliczenia odpłatności za godziny nadwymiarowe dla nauczycieli akademickich zaproponowano maksymalne stawki godzinowe. Także dodatki funkcyjne i zdrowotne zaproponowano przyjąć na poziomie maksymalnym z widełek. Dla pracowników, którzy w punktacji (dokonanej w maju br.) uzyskali ocenę negatywną, sugerowano

przyjąć dolną granicę stawki, a dla pracowników wyróżnionych - średnią stawkę powiększoną, w ramach przyznanego Wydziałowi limitu.

Wypłaty wg nowych stawek zaplanowano zrealizować 1 sierpnia dla nauczycieli akademickich, pracowników administracyjno-ekonom. i inż.-techn. oraz 15 lipca dla robotników (z wyrównaniem od 1 czerwca br.).

Wg informacji Prorektora, średnia podwyżka dla nauczycieli akademickich wynosi 1.954.600 zł, dla prac. adm.-ekonom., inż.-techn. i obsługi - 1.381.300, a dla robotników - 1.087.000 zł.

Regulacja wynagrodzeń wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów poza zmianą tabeli wynagrodzeń dla poszczególnych grup pracowników, realizuje również postanowienia ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Sprowadza się to do zaniechania - z dniem ustanowienia nowych stawek - ubruttowienia wynagrodzenia. Ustalone wg nowych tabel wynagrodzenie zasadnicze będzie więc wynagrodzeniem brutto, które wraz z pozostałymi składnikami (dodatek stażowy, dodatek funkcyjny, premia itp.) będzie podlegać opodatkowaniu.

Wg informacji przekazanych członkom Senatu na piśmie, regulacja wynagrodzeń zasadniczych dla nauczycieli akademickich w Uczelni daje skutek za okres 7 miesięcy (tj. do końca br.) w wysokości 14.998.536 tys. zł regulacja wynagrodzeń dla pracowników adm.-ekonom. i inż.-techn. - 9.368.592 tys. zł, natomiast dla pracowników wynagradzanych wg stawek godzinowych - 867.816,6 tys. zł, a dla portierów płatnych ryczałtowo - 678.440 tys. zł. Łączna kwota przeznaczona na regulację płac w roku bieżącym (wraz z dodatkami stażowymi, dodatkami funkcyjnymi i zdrowotnymi, premiami, odprawami emerytalnymi i specjalnym funduszem nagród) wynosi 41 354 000 tys. zł.

Uzupełniając wypowiedź Prorektora mgr W. WYDRYCHIEWICZ wyjaśnił podstawowe kryteria regulacji wynagrodzeń. Współczynnik 1,9 - jak stwierdził - jest wynikiem obliczeń przeprowadzonych wg możliwości finansowych Uczelni. W odniesieniu do pracowników nie będących nauczycielami akademickimi proces regulacji - ze względów technicznych - realizowany będzie w sposób centralny. Dla pracowników Centralnej Ciepłowni, którzy byli zatrudnieni wg innego układu zbiorowego, ujednolicono zasadę premiowania. Mgr W. Wydrychiewicz apelował, aby na razie wstrzymać przeszerogowania, a załatwić sprawę regulacji płac. Zwrócił się również z apelem, aby we wskazanym terminie zakończyć sprawy ustalania płac dla nauczycieli akademickich na Wy-

działach, bowiem warunkuje to dokonanie czynności związanych z wypłatą w dniu 1 sierpnia br.

Następnie dr J. MAJEWSKI zapoznał Senat z uzgodnionym stanowiskiem Związków Zawodowych działających przy Politechnice Śl. Jest ono następujące:

„1. Podwyżki wynagrodzeń posiadają charakter powszechny, będący zdaniem Związków formą wyrównania bardzo silnie zanizonych zarobków pracowników sfery nauki, co zostało spowodowane zawieszeniem waloryzacji płac, przy stale biegnącej inflacji.

2. Podwyżki wynagrodzeń we wszystkich grupach pracowniczych powinny zostać dokonane wg jednakowego współczynnika, wynikającego z możliwości finansowanych Uczelni.

3. Podwyżki wynagrodzeń w jednostkach wewnętrznych Uczelni powinny opierać się o współczynnik wymieniony w punkcie 2. W indywidualnych, uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki, w porozumieniu z przedstawicielami związków zawodowych, odstąpić może od tej zasady.

4. Podwyżki wynagrodzeń powinny zostać dokonane przez kierowników jednostek wewnętrznych i zatwierdzone przez kierownictwo jednostki podstawowej w uzgodnieniu z przedstawicielami związków zawodowych.

5. Związki wyrażają sprzeciw wobec prób generalnego różnicowania wielkości podwyżek dla nauczycieli akademickich, związanych z przeprowadzoną okresową oceną, z wyjątkiem osób, które uzyskały ocenę negatywną.

6. Związki wyrażają sprzeciw wobec prób generalnego różnicowania podwyżek dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.

Dr J. Majewski wyjaśnił, że dwa ostatnie punkty wynikają z interpretacji przez Zw. Zaw. regulacji płac. Sprzeciw Związków dotyczy również przyjęcia generalnego podziału na pracowników ocenionych pozytywnie lub negatywnie. Powodem sprzeciwu jest eksperymentalny charakter przeprowadzonej oceny oraz nie przeprowadzenie na kilku wydziałach tej oceny do końca. Brak pisemnej oceny, która miała być wręczana wszystkim pracownikom, nie stwarza możliwości odwołania się od tej oceny.

JM Rektor wyraził zdziwienie, że nauczyciele akademicki nie znają wyniku oceny, bowiem w trakcie przeprowadzanych rozmów z dziekanami wyraźnie zaznaczono, iż istnieje obowiązek powiadomienia wszystkich osób ankietowanych, zgodnie ze Statutem Uczelni. Inną sprawą jest natomiast fakt, że na niektórych wydziałach nie wystawiono ocen nega-

tywnych (umownie), a zatem przy regulacji płac będą trudności formalne w zaszeregowaniu pracownika. Jeszcze raz JM Rektor zaapelował do dziekanów o odpowiedzialne działanie w tych sprawach.

Rozwinęła się burzliwa dyskusja.

Dr K. KUREK stwierdził, iż na wydziałach, na których nie wręczono dotychczas pisemnych ocen pracownikom, sytuacja będzie problematyczna. W okresie urlopowym podejmowanie decyzji finansowych (pod nieobecność pracownika) różnicujących stawki jest co najmniej wątpliwe.

Prof. L. DOBRZAŃSKI uważa, że nie powinno być takiej sytuacji, aby kierownik jednostki nie powiadomił pracownika o wyniku oceny. Mogło się natomiast zdarzyć, że w przypadku profesorów, których oceniała Komisja Wydziałowa (przesyłając oceny do akceptacji Kolegium Rektorskiego), zainteresowany nie został jeszcze powiadomiony ze względu na urlop.

Mgr J. ŻELIŃSKI zwrócił się z prośbą do dziekanów o poinformowanie członków Senatu o sprawie włączenia ocen pracownikom.

Prof. St. TOMASZEK stwierdził, iż na Wydziale Architektury nikt nie otrzymał oceny negatywnej i wszyscy pracownicy zostali poinformowani, że ocena nie będzie podstawą do zwolnienia. Ponadto powiadczono pracowników, że każdy może otrzymać informacje o wyniku oceny. W opinii Dziekana zróżnicowanie płacy nie powinno wiązać się z przeprowadzoną oceną, ponieważ np. zróżnicowanie zaszeregowania pensji profesora tytularnego i nowo mianowanego mogłoby sugerować różnicę w ocenie. Polemizując z tym stanowiskiem JM Rektor stwierdził, iż zalecenie MEN nie przewiduje zróżnicowania pensji profesora tytularnego i mianowanego; płacić się bowiem za stanowisko. JM Rektor przypomniał ponadto, że Statut wyraźnie określa, iż wynik oceny winien być przedstawiony ocenianemu i dziekanowi w formie pisemnej, wraz z uzasadnieniem.

Stanowisko w sprawie dyskutowanej regulacji płac przedstawił następnie prof. L. BORCZ. Stwierdził On, iż od wielu lat stawki nauczycieli akademickich nie były różnicowane. Widefkowe stawki płac mają z założenia mieć charakter motywacyjny do lepszej i efektywniejszej pracy. Aby jednak płaca miała charakter motywacyjny, muszą być spełnione dwa warunki:

– stawki muszą być odpowiednio zróżnicowane, tzn. muszą zapewnić próg skuteczności hodźcowej;-

– muszą istnieć zobiektywizowane kryteria oceny pracowników.

Okresowa ocena, która została przeprowadzona nie spełnia tego ostatniego wymogu, bowiem istnieje do niej wiele uwag krytycznych i nie objęła ona sporej części pracowników przyjętych do pracy po 1 stycznia 1987 r. W tej sytuacji bardziej zasadnym jest przyznanie równych powyżek na określonych stanowiskach, zachowując dotychczasowe relacje między stanowiskami. Za rozwiązaniem tym - zdaniem prof. L. Borcza - przemawiają i takie argumenty:

– od półtora roku nie rewaloryzowano płac, a inflacja w 1991 r. wyniosła 70% (w roku bieżącym już 40%);

– wszyscy pracownicy oczekują zapowiedzianej od dawna podwyżki o ok. 1 mln zł;

– proponowane stawki są stawkami brutto i po opodatkowaniu przyrost płac netto jest mały i zapewne mija się z oczekiwaniami.

Dr J. ZAWADIAK zwrócił uwagę, że jeśli wyniki ocen pracowników miałyby rzutować na płace, to oprócz oceny negatywnej powinna być ocena dostateczna.

Prof. S. WĘGRZYN wyraził wątpliwość, że w proponowanej regulacji płac przyjęto jednokowy współczynnik wzrostowy dla wszystkich wydziałów mimo, że dokonano już kategoryzacji wydziałów (A, B, C) i efekty tej kategoryzacji winny wpływać również na płace pracowników.

Zdaniem JM Rektora kategoryzacja wydziałów ma konkretny wymiar finansowy w badaniach naukowych i nie należy łączyć jej z regulacją płac, bowiem pensja podstawowa wynika, przede wszystkim z wypełniania obowiązków dydaktycznych.

Prof. Wł. STAROSOLSKI sugerował rozważenie możliwości podniesienia średniego uposażenia dla asystentów, aby zachęcić najzdolniejszych absolwentów do pozostania w Uczelni.

Mgr J. ŻELIŃSKI proponował rozważenie możliwości obniżenia współczynnika wzrostu płac dla pracowników, których praca w Uczelni nie jest jedynym źródłem dochodu. W odniesieniu do tego wniosku JM Rektor wyraził sprzeciw. Zaapelował jednak, aby dziekani byli wyczuleni na przypadki zaniebdywania obowiązków w Uczelni przez osoby, które pracują także poza Uczelnią.

Na potrzebę zróżnicowania płacy profesora tytularnego i profesora mianowanego zwrócił uwagę prof. J.T. GAWŁOWSKI.

Prof. J. SUWIŃSKI - jako zwolennik zróżnicowania płac - sugerował, aby obniżyć współczynnik wzrostowy do wartości 1,8 i uzyskane

w ten sposób rezerwy przeznaczyć na większe podwyżki dla wyróżniających się pracowników. Biorąc jednak pod uwagę stanowisko Związków Zawodowych Profesor oświadczył, iż - jako Dziekan - nie podejmuje się dokonywania zróżnicowania płac w danej grupie pracowników, bowiem każdy z pracowników, który nie osiągnie wskaźnika 1,9, będzie domagał się wytłumaczenia i uzasadnienia dlaczego nie otrzymał średniej rewaloryzacji. A taki charakter - zdaniem Profesora - ma przeprowadzana regulacja płac.

Dr J. MAJEWSKI wyjaśnił, że Związki Zawodowe zaprotestowały przeciwko zróżnicowaniu płac w formie tabelarycznej w zależności od punktów uzyskanych przy ocenie na wydziale. Jeżeli natomiast wygoszparowane zostaną środki, które pozwolą na podniesienie płac wyróżniającym się pracownikom, to akcja przeglądu kadr spełni swoje zadanie. W opinii dra J. Majewskiego, obecnie należy dokonać tylko waloryzacji płac z ewentualną likwidacją zaistniałych w przeszłości nieuzasadnionych zniekształceń.

Prof. L. DOBRZAŃSKI zauważył, że w rozporządzeniu MEN podano stawki, które obowiązują przy zaszerogowaniu poszczególnych pracowników. Podano szerokie widełki wraz ze wskaźnikiem i na tej podstawie przydzielono środki dla Uczelni. Nie ma mowy o waloryzacji czy też rewaloryzacji; jest to po prostu podwyżka płac i tak powinna być interpretowana. Dyskutant poparł prof. Suwińskiego podkreślając, że warunkiem rozsądnego przeprowadzenia akcji przez dziekanów jest przydzielenie pewnej puli dyspozycyjnej.

Z wypowiedzią tą nie zgodził się dr K. KUREK, który stwierdził, iż wprowadzona podwyżka jest próbą omińnięcia Ustawy rewaloryzacyjnej. Zdaniem Dyskutanta nie jest to podwyżka płac, lecz rewaloryzacja.

Prof. R. SOSNOWSKI opowiedział się zdecydowanie za przyjęciem opracowanego przez Komisję dokumentu w sprawie podwyżek płac. Daje on bowiem możliwość różnicowania stawek w ramach widełek. Zdaniem Profesora, akcja ma częściowo charakter rewaloryzacyjny, ale też częściowo - podwyżek płac. Zróżnicowanie płac doprowadzi do ustawicznego odwoływania się pracowników, którzy będą się czuć pokrzywdzeni. Dyskutant sugerował jednak, aby pracownicy ocenieni negatywnie otrzymali niższe stawki, a pozostali - jednakowe. W odniesieniu do oceny punktowej Profesor uważa, że spełniła ona jedną zasadniczą rolę - „wstrząsnęła środowiskiem naukowym Uczelni”: nie można nic nie robić, ponieważ ktoś kiedyś dokona oceny i porówna.

Dużym zaskoczeniem dla prof. J. PARCHAŃS-

KIEGO - jak to określił - jest fakt, że sporo osób popiera „urawnitówkę”, a jest okazja, a by najlepszych odpowiednio docenić.

Prof. St. TOMASZEK zaapelował aby nie dopuścić na wydziałach do sytuacji, że zróżnicowanie płac jest wynikiem złej oceny pracowników.

Prof. J. CHOJCAN proponował, aby ze względu na krótki czas przyjąć opracowaną wersję podwyżek, natomiast w przypadku następnej podwyżki, uwzględnić sugestię prof. J. Suwińskiego, dotyczącą zróżnicowania płac.

Dr W. PILLICH zwrócił uwagę na fakt, że w opracowanym projekcie przewidziano dla godzin ponadwymiarowych maksymalne stawki i równocześnie współczynnik zwiększający ilość godzin ponadwymiarowych dla tych osób, które mają większe pensum. Dyskutant prosił o wyjaśnienie, czy zamiarem Władz Uczelni jest premiowanie pracowników z godzinami ponadwymiarowymi. W tej kwestii wypowiedział się prof. J. CHOJCAN, który stwierdził, iż pracownik otrzymuje zapłatę za godziny ponadwymiarowe po roku, a więc nawet górna stawka może okazać się za niska przy dewaluacji.

Zdaniem prof. J. SUWIŃSKIEGO, proponowany współczynnik 5 dotyczący rozliczenia niedoboru obciążenia dydaktycznego jest zbyt wysoki. JM Rektor wyjaśnił, że propozycja jest próbą likwidacji anomalii. Są bowiem jednostki, w których chwilowo brak pełnego obciążenia dydaktycznego, ale jednocześnie są i takie, w których od lat nie prowadzi się działalności dydaktycznej pokrywając niedobory obciążenia wielu pracowników.

W opinii prof. J.T. GAWŁOWSKIEGO formalne oceny pracowników mogą być tylko środkiem pomocniczym; musi być zachowana swoboda szefa przy ocenie, bowiem wyniki automatycznej oceny nigdy nie będą doskonałe, zawsze ten automatyzm obarczony będzie pewnymi ułomnościami.

Był to ostatni głos w dyskusji na ten temat. JM Rektor zaproponował przyjęcie ogólnych zasad regulacji płac z uwzględnieniem pewnej swobody działania dziekanów. Wniosek przyjęto przy jednym głosie „wstrzymującym się”, (no a rezultaty tej uchwały odczuliśmy przy sierpniowej wypłacie).

◆ W kolejnym punkcie obrad Senat zajął się sprawą zasad ustalania pensum dydaktycznego i ponownie (poprzednio na posiedzeniu czerwcowym) ustaleniem godzin obliczeniowych na rok ak. 1992/93. Projekty uchwał zreferował Prorektor ds. Dydaktyki prof. B. POCHOPIEŃ.

Dyskusja oscylowała głównie wokół wysokości pensum dla profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego oraz stawki odpłatności za niedociążenie dydaktyczne. W projekcie proponowano jednakowe pensum (150 godz.) dla profesorów. Na wniosek prof. S. WĘGRZYNA i prof. L. BORCZA przyjęto zróżnicowanie pensum dla profesora zwyczajnego (120 godz.) i profesora nadzwyczajnego (150 godz.). Wiele kontrowersji wzbudziła propozycja dotycząca odpłatności za godziny niedociążenia dydaktycznego, według której każda godzina niedociążenia musi być rozliczana przy przyjęciu 5-krotnej stawki za godzinę, obowiązującej w dniu rozliczenia. Zwracano uwagę (prof. St. MIERZWIŃSKI, dr J. ZAWADIAK), że współczynnik 5 jest znacznie wyższy, niż Uczelnia płaci za godziny nieodrobione z uwzględnieniem narzutu. Może to doprowadzić do tego, że niektóre jednostki będą niewypłacalne. Na niebezpieczeństwo takie zwrócił uwagę prof. J. SUWIŃSKI, który określił się jako przeciwnik „szokowych zmian”, proponując obniżenie współczynnika do 3. Za utrzymaniem wysokiego współczynnika opowiedzieli się m.in. prof. A. ZASTAWNY i prof. Wł. STAROSOLSKI twierdząc, że wysoka stawka za niedociążenie dydaktyczne wymusi w Uczelni zmiany strukturalne. Ponadto, jak stwierdził mgr J. ŻELIŃSKI, problem prawdopodobnie leży i w tym, że są nauczyciele akademicki, którzy wolą płać za niedociążenie nie prowadząc wykładów, a zarabiać np. w spółce, gdzie płace są znacznie wyższe.

W sposobie przeliczania godzin dydaktycznych prof. S. WĘGRZYŃ widzi pewne niebezpieczeństwo dla uczelni wyższych. Szuka się bowiem rozwiązań np. poprzez zwiększanie pensum dydaktycznego czy godzin obliczeniowych, a problem - zdaniem Profesora - należy rozwiązać poprzez zwiększenie liczebności grup studenckich, dla których prowadzi się wykłady.

W dyskusji nad projektem uchwały udział wzięli ponadto: prof. F. KRASUCKI, prof. W. CHOLEWA, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. J.T. GAWŁOWSKI oraz prof. W. WINKLER, prof. A. KLIMPEL i prof. B. POCHOPIEŃ. Po dyskusji Senat w głosowaniu jawnym przyjął uchwałę w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum i godzin obliczeniowych (wraz z poprawką dotyczącą rozgraniczenia wysokości pensum dla profesorów). Pełną treść uchwały publikujemy w rubryce DYDAKTYKA.

◆ Projekt nowej uchwały w sprawie rodzajów i liczebności grup studenckich w r.ak. 1992/93 zreferował Prorektor B. POCHOPIEŃ, który na wstępie zaproponował wycofanie się

z uchwały podjętej na czerwcowym posiedzeniu Senatu i przyjęcie dwóch poprawek. Jedną z nich dotyczyła nieokreślenia liczebności grup wykładowych, druga - pozostawienie do decyzji dziekana możliwości prowadzenia wykładów w dwóch grupach. Przyjęcie projektu w nowej wersji poparł prof. J. SUWIŃSKI, który stwierdził, że konstrukcja uchwały jest na tyle elastyczna, iż pozwala działać w sposób prawidłowy.

W głosowaniu jawnym uchwałę przyjęto jednomyślnie. Jej treść zamieszczamy w rubryce DYDAKTYKA.

◆ Informacje o przebiegu rekrutacji na I rok studiów złożył Prorektor prof. B. POCHOPIEŃ.

Na studia dzienne zgłosiło się 4.107 kandydatów. Zgodnie z uchwałą Senatu sprawdziany przedmiotowe odbyły się na Wydz. Architektury i Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz na kierunkach „Zarządzanie” i „Transport” w Katowicach. 9 lipca nastąpi spotkanie Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej z dziekanami, którzy przedstawiają listy przyjęć do akceptacji. Na studia wieczorowe zgłosiło się 587 kandydatów. Rekrutację można uznać za zamkniętą na kierunkach „Zarządzanie” i „Inżynieria środowiska”. Na pozostałych kierunkach nabór trwać będzie do września.

Na studia zaoczne uruchomiono nabór na kierunkach „Elektrotechnika”, „Automatyka i robotyka” oraz „Mechanika i budowa maszyn” wyłącznie dla absolwentów PST. Liczba zgłoszeń wskazuje, że studia te mogą nie dojść do skutku na kierunku „Elektrotechnika”.

Szczegółowe informacje o naborze na I rok studiów prezentujemy Państwu oddzielnie (p. DYDAKTYKA).

◆ Projekt „Regulaminu przyznawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich” zreferował Prorektor prof. Wł. SIKORA. Prorektor poinformował, że dotychczasowe działania opierały się na regulaminie opracowanym w oparciu o poprzednią Ustawę o Szkolnictwie Wyższym. Proponowany projekt uwzględni zmiany wprowadzone przez obecną Ustawę oraz MEN. W dyskusji (prof. J. CHOJCAN, prof. J. SUWIŃSKI) sugerowano, aby działalność dydaktyczna była mocniej akcentowana. Prorektor zgodził się z sugestią i wyraził pogląd, że wśród propozycji do nagród znajdują się wnioski za działalność dydaktyczną. Ponadto przypomniał, że wnioski opiniują Rady Wydziałów, a więc trzeba przyjąć, iż będą one merytorycznie zasadne.

Senat w głosowaniu jawnym (przy 2 głosach „wstrzymujących się”) przyjął „Regulamin

przyznawania nauczycielom akademickim nagród Rektora”

◆ Spraw bieżących i wolnych wniosków było już niewiele.

• JM Rektor prof. W. WINKLER przedstawił informacje dotyczące terminów posiedzeń Senatu i inauguracji nowego roku akademickiego: 21.09.92 r. - jedenaste posiedzenie Senatu; 29.09.92 r. - uroczyste nadanie tytułu doktora honoris causa Pol. Śl. profesorowi T. ZAGAJEWSKIEMU; 1.10.92 r. - inauguracja roku akademickiego 1992/93.

• Mgr J. ŻELIŃSKI poinformował, że z powodu braku zgłoszeń projektów sztandaru i godła Politechniki w konkursie otwartym postanowiono ogłosić konkurs zamknięty w porozumieniu z Wydziałem Architektury. Zostaną wyłonione 3 zespoły pracownicze, które zaproponują wzory godła i sztandaru. Projekty te oceni Komisja i przedstawi w grudniu do zatwierdzenia przez Senat. Przewiduje się, że nowy sztandar Uczelni będzie gotowy na święto Pol. Śl. w dniu 24 maja 1993 r.

• Prorektor prof. B. POCHOPIEŃ zwrócił uwagę na dwie sprawy: dotrzymanie terminu składania wniosków o stypendia MEN; prowadzenie zajęć z WF na sem. II, III, IV, V (nie należy planować tych zajęć na sem. I).

• Prof. B. DRZĘZLA prosił o wyjaśnienie dotyczące daty i stawki nowo awansowanych pracowników w związku ze zmianami wynagrodzeń. JM Rektor wyjaśnił, że podwyżki dla tych pracowników obowiązują od 1.07.br.

◆ Na zakończenie obrad zatwierdzono (po dwóch korektach - prof. F. KRASUCKI, prof. St. MIERZWIŃSKI) protokół z poprzedniego posiedzenia Senatu. JM Rektor podziękował za kolejny rok wspólnej pracy i twórcze dyskusje, za pracę w komisjach oraz życzył przyjemnych i zasłużonych wakacji.

Z PRAC JM REKTORA

◆ W dniach 25-27 lipca br. JM Rektor prof. W. WINKLER, Prorektor prof. B. POCHOPIEŃ oraz Dziekan prof. R. SOSNOWSKI i Prodziekan dr A. HERNAS odwiedzili obóz naukowy studentów Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii, Transportu i Zarządzania w Malenicy k.Końskich. Znajduje się tam unikalny w Europie zabytek techniki o zachowanym pełnym cyklu technologicznym. Ten 200 letni obiekt składa się z 2 hal: walcowni napędzanej olbrzymim kołem wodnym i szpadformi. Od 1970 r. w każde wakacje studenci i pra-

cownicy Wydziału prowadzą w tym obiekcie rekonstrukcje, by zachować go w stanie pełnej sprawności. Wydział jest jedynym społecznym opiekunem zabytku.

Była to pierwsza wizyta Rektora naszej Uczelni w tym ośrodku, w czasie której odbyło się m.in. spotkanie z młodzieżą przy ognisku.

◆ 16 sierpnia br. w Piekarach Śląskich w czasie pielgrzymki kobiet śląskich, parlamentarzystów, przedstawicieli różnych instytucji oraz uczelni wyższych przekazano tzw. „Kartę Praw Rodziny”. W imieniu Politechniki Śląskiej Kartę tę odebrała z upoważnienia JM Rektora Pani prof. Urszula SZAJKO z Wydziału Chemicznego.

„Karta Praw Rodziny” powstała na życzenie wyrażone przez Synod Biskupów, który odbywał się w Rzymie w 1980 r. i był poświęcony zadaniom chrześcijańskiej rodziny we współczesnym świecie. Dokument ten nie stanowi: wykładu teologii dogmatycznej czy moralnej na temat małżeństwa i rodziny, lecz wyraża myśl Kościoła w tej dziedzinie. Celem „Karty” jest przedstawienie wszystkim współczesnym chrześcijanom i niechrześcijanom, ujęcia podstawowych praw właściwych owej naturalnej i powszechnej społeczności, jaką jest rodzina. Przedstawione w „Karcie” prawa są wyrażone ze świadomością kim jest człowiek i czym są wspólne wartości całego rodzaju ludzkiego. W niektórych wypadkach są to normy ściśle wiążące prawnie, w innych - postulaty i zasady odnoszące się do prawodawstwa, jakie winno być stworzone i do rozwoju polityki rodzinnej. Prawie wszystkie zawarte w „Karcie” zasady można zresztą znaleźć w innych dokumentach, zarówno w dokumentach Kościoła, jak i w dokumentach wspólnoty międzynarodowej.

„Karta” skierowana jest przede wszystkim do rządów, ale równocześnie Stolica Apostolska przedkłada ją międzynarodowym organizacjom, które z racji swej kompetencji i ze względu na działalność podejmowaną dla obrony i popierania praw człowieka, nie mogą nie dostrzegać łamania podstawowych praw rodziny czy godzić się na ich łamanie. Oczywiście „Karta” jest skierowana także do samych rodzin, mężczyzn i kobiet, aby mając na uwadze obecne i przyszłe dobro ludzkości uczynili wszystko dla zapewnienia ochrony praw rodziny i umocnienia instytucji rodziny.

„Karta” zawiera 12 artykułów poprzedzonych wstępem oraz wykaz źródeł i materiałów, do których się odwoływano.

STOPNIE NAUKOWE, STANOWISKA

◆ W lipcu 1992 r. stopień doktora uzyskali: mgr inż. Lech LICHOKŁAŁ z Politechniki Rzeszowskiej (RAR - 01.07.92 r., promotor - prof. dr hab. inż. arch. Jan CHAŁUPSKI), mgr Anna STARZEWSKA-SIKORSKA z Instytutu Ochrony Środowiska w Katowicach (RAR - 02.07.1992 r., promotor - prof. dr inż. arch. Stanisław TOMASZEK), mgr inż. arch. Bogusław SZUBA z Katedry Projektowania Architektonicznego Pol. Śl. (RAR - 01.07.92 r., promotor - prof. dr inż. arch. Wiktor JACKIEWICZ), mgr inż. Zbigniew ŻMUDKA z Instytutu Techniki Ciepłej Pol. Śl. (RME - 01.07.92 r., promotor - doc. dr hab. inż. Stefan POSTRZEDNIK), mgr inż. Mirosław CHOLEWA z Instytutu Odlewnictwa Pol. Śl. (RMT - 08.07.92 r., promotor - prof. dr inż. Józef GAWROŃSKI), mgr inż. Heinz HÖLTER z firmy Hölter GmbH Gladbeck (RG - 21.07.92 r., promotor - prof. dr inż. Stanisław JANICZEK).

◆ Stopień doktora habilitowanego uzyskali: dr inż. Jan OGONOWSKI z Politechniki Krakowskiej (RCh - 13.11.91 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 30.03.92 r.),

dr inż. Lech TOMAWSKI z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (RAu - 03.03.92 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 22.06.92 r.), dr inż. Jan Piotr HEHLMANN z Instytutu Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury Pol. Śl. (RCh - 22.01.92 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 22.06.92 r.),

dr inż. Jan BIAŁEK z Katedry Eksploatacji Złóż Pol. Śl. (RG - 10.12.91 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 22.06.92 r.),

doc. dr inż. Józef KOSZKUL z Politechniki Częstochowskiej (RMT - 29.10.86 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 22.06.92 r.).

◆ JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śl. z dniem 1 lipca br. na okres 5 lat następujące osoby:

doc. dr hab. inż. Andrzej KARBOWNIK - Instytut Geomechaniki Budownictwa Podziemnego i Ochrony Powierzchni (RG),

doc. dr hab. inż. Krzysztof KLUSZCZYŃSKI - Instytut Maszyn i Urządzeń Elektrycznych (RE),

doc. dr hab. inż. Marian NOWAK - Instytut Fizyki (RMT),

dr hab. inż. Jan KOSMOL - Instytut Budowy Maszyn (RMT).

Wręczenie nominacji odbyło się 9 lipca br.

◆ Minister Edukacji Narodowej mianował na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dr hab. Janinę ŚLADKOWSKĄ-ZAHORSKĄ z Instytutu Matematyki (od 1.08.92 r.) i prof. dra hab. Jerzego PIETRUCHEŃ z Katedry Zarządzania (od 1.07.92 r.).

Gratulacje!

DYDAKTYKA

◆ Nabór na I rok studiów

Przedstawiamy niżej limity przyjęć oraz liczbę osób przyjętych na poszczególne kierunki studiów w Politechnice Śląskiej. Na studia dzienne przy limicie określonym dla Uczelni na poziomie 4.035, przyjęto ogółem 4.155 osób (dane z 22 lipca br.). Na studia zawodowe wieczorowe limit przyjęć ustalono w wysokości 780, a zgłosiło się (do dnia 10 sierpnia br.) 695 kandydatów. Limit przyjęć na studia zawodowe zaoczne dla absolwentów PST wynosił 220, a liczba kandydatów - 111.

A. Studia dzienne

Wydział	Kierunek	Limit	Przyjęto
ARCHITEKTURY	Architektura i urbanistyka	140	151
AUTOMATYKI, ELEKTRONIKI	Automatyka i robotyka	100	100
INFORMATYKI	Elektronika i telekom. Informatyka	190	197
		120	132
BUDOWNICTWA	Budownictwo Budownictwo (Inżynieria miejska) Rybnik	421	417
		100	102
CHEMICZNY	Inżynieria chemiczna i procesowa Technologia chemiczna	70	96
		200	247
ELEKTRYCZNY	Elektrotechnika	300	333
GÓRNICZWA I GEOLOGII	Górnictwo i geologia	353	351
INŻYNIERII ŚRODOWISKA	Inżynieria środowiska	500	451
MATEMATYCZNO-FIZYCZNY	Fizyka techniczna Matematyka	60	75
		65	64
MECHANICZNY ENERGETYCZNY	Mechanika i budowa maszyn	250	285
MECHANICZNY TECHNOLOGICZNY	Automatyka i robotyka Mechanika i bud. maszyn Wychowanie techniczne	150	151
		150	150
		100	103
METALURGII I INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ	Inżynieria materiałowa Metalurgia Zarządzanie	120	119
		146	150
		300	290
INSTYTUT TRANSPORTU	Transport	200	191

B. Studia zawodowe wieczorowe

Wydział	Kierunek	Limit	Liczba kandydatów
BUDOWNICTWA	Budownictwo	100	100
ELEKTRYCZNY	Elektrotechnika	120	95
GÓRNICTWA I GEOLOGII	Górnictwo i geologia	200	199
INŻYNIERII ŚRODOWISKA	Inżynieria środowiska	60	60
MECHANICZNY-ENERGETYCZNY	Mechanika i budowa maszyn	60	5
MECHANICZNY-TECHNOLOGICZNY	Mechanika i budowa maszyn	60	56
METALURGII I INŻYNIERII MATERIAŁ...	Inżynieria materiałowa Zarządzanie	60 60	60 60
TRANSPORTU	Transport	60	60

C. Studia zawodowe zaoczne dla absolwentów PST

Wydział	Kierunek	Limit	Liczba kandydatów
ELEKTRYCZNY	Elektrotechnika	60	17
MECHANICZNY-TECHNOLOGICZNY	Automatyka i robotyka Mechanika i budowa maszyn	80 80	45 49

◆ **Uchwały Senatu**

Zgodnie z zapowiedzią w poprzednim numerze „Z ŻYCIA...”, publikujemy uchwały Senatu dotyczące rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich oraz zasad ustalania pensum i godzin obliczeniowych w roku akademickim 1992/93.

U C H W A Ł A

Senatu Politechniki Śląskiej w Gliwicach z dnia 6 lipca 1992 r.

w sprawie zasad ustalania wymiaru pensum oraz godzin obliczeniowych w roku akademickim 1992/93

Na podstawie art. 48 ust.1 pkt.7 z uwzględnieniem art. 101 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385) i § 117 Statutu Pol. Śl., Senat Politechniki Śląskiej w Gliwicach uchwała co następuje:

§ 1

1. Roczne pensum dydaktyczne dla poszczególnych stanowisk wynosi:

a) dla profesora zwyczajnego - 120 godzin obliczeniowych,

b) dla profesora nadzwyczajnego - 150 godzin obliczeniowych,

c) dla docenta, adiunkta posiadającego stopień naukowy doktora habilitowanego - 180 godzin obliczeniowych,

d) dla adiunkta posiadającego stopień doktora, asystenta - 210 godzin obliczeniowych,

e) dla starszego wykładowcy - 300 godzin obliczeniowych,

f) dla wykładowcy 360 godzin obliczeniowych,

g) dla lektora, instruktora - 540 godzin obliczeniowych,

h) dla asystenta zatrudnionego po raz pierwszy na okres 1 roku - 120 godzin obliczeniowych.

2. Na wniosek zainteresowanego Senat może obniżyć pensum dydaktyczne Rektora.

3. Na wniosek zainteresowanego Rektor może obniżyć pensum dydaktyczne:

a) nauczycielowi akademickiemu z racji pełnienia funkcji prorektora, dziekana, prodziekana;

b) nauczycielowi akademickiemu, który posiada grupę inwalidzką.

4. Nauczyciel akademicki korzystający z obniżenia obowiązkowego wymiaru pensum nie może wykonywać ponadwymiarowych zajęć dydaktycznych.

5. Każda godzina niedociążenia dydaktycznego nauczyciela akademickiego musi być rozliczona przez jednostkę zatrudniającą, nie później niż do dnia 31 października 1993 r. według 5-krotnej stawki za godzinę, obowiązującej w dniu rozliczenia.

§ 2

1. Jedna godzina obliczeniowa odpowiada 45 minutom zajęć prowadzonych według ustalonego planu, z wyjątkami, o których mowa w ust. 2-7.

2. Jedna godzina zajęć prowadzonych na studiach doktoranckich i podyplomowych - stanowi 1,5 godziny obliczeniowej.

3. Jedna godzina zajęć prowadzonych poza siedzibą uczelni w formie ćwiczeń terenowych, które zostały określone w planach studiów liczbą godzin obowiązującą studenta - stanowi 1,5 godziny obliczeniowej.

4. Jedna godzina wykładów prowadzonych przez asystenta, wykładowcę lub adiunkta bez stopnia doktora habilitowanego stanowi 1,5 godziny obliczeniowej w pierwszym roku ich prowadzenia.

5. Jedna godzina zajęć prowadzonych w sobotę lub w dniu ustawowo wolnym od pracy - stanowi 2 godziny obliczeniowe.

6. Jedna godzina zajęć, o których mowa w ust. 2-4, prowadzonych w sobotę lub w dniu ustawowo wolnym od pracy - stanowi 2,5 godziny obliczeniowej.

7. Jedna godzina zajęć prowadzonych w obcym języku (poza lektoratami języków) stanowi 2 godziny obliczeniowe.

8. Jedna godzina zajęć laboratoryjnych, terenowych i ćwiczeń prowadzonych przez profesora - stanowi 0,6 godziny obliczeniowej.

9. Jedna godzina zajęć laboratoryjnych, terenowych i ćwiczeń prowadzonych przez docenta lub adiunkta ze stopniem doktora habilitowanego - stanowi 0,8 godziny obliczeniowej.

10. Jedna godzina zajęć, o których mowa w ust. 8 i 9, prowadzonych w sobotę lub w dniu ustawowo wolnym od pracy - stanowi odpowiednio 1,5 godziny obliczeniowej i 2 godziny obliczeniowe.

11. Każda godzina zajęć dydaktycznych prowadzonych w godzinach ponadwymiarowych ponad 1/4 pensum dla pracowników naukowo-dydaktycznych, a 1/2 pensum dla pracowników dydaktycznych stanowi 2 godziny obliczeniowe.

12. Współczynniki przeliczeniowe, o których mowa w ust. 2-7 oraz 10-11 nie mają zastosowania w odniesieniu do osób zatrudnionych w Politechnice Śląskiej na części etatu lub drugim etacie oraz osób prowadzących zajęcia w ramach umowy-zlecenia.

§ 3

1. Z tytułu zajęć dydaktycznych prowadzonych poza siedzibą Uczelni w formie ćwiczeń terenowych, których wymiar nie został określony w planach studiów liczbą godzin obowiązującą studenta, zalicza się:

a) w przypadku całodziennego (trwającego co najmniej 8 godzin) pobytu nauczyciela akademickiego w miejscu odbywania ćwiczeń - 6 godzin obliczeniowych dziennie, łącznie nie więcej niż 90 godzin obliczeniowych rocznie;

b) w przypadku prowadzenia ćwiczeń nie wymagających całodziennego pobytu nauczyciela akademickiego poza siedzibą Uczelni - 3 godziny obliczeniowe dziennie, łącznie nie więcej niż 45 godzin obliczeniowych rocznie.

2. Nauczycielowi akademickiemu zalicza się z tytułu sprawowania opieki nad grupą studentów odbywających praktykę zawodową poza siedzibą Uczelni, przewidzianą w planie studiów:

a) w przypadku codziennego, trwającego co najmniej 8 godzin dziennie pobytu nauczyciela akademickiego w miejscu odbywania praktyki - 6 godzin obliczeniowych za każdy tydzień praktyki;

b) w przypadku codziennego, trwającego mniej niż 8 godzin dziennie pobytu nauczyciela akademickiego w miejscu odbywania praktyki - 3 godziny obliczeniowe za każdy tydzień praktyki;

o ile nie pobiera z tego tytułu dodatkowego wynagrodzenia.

3. Na wniosek zainteresowanego, nauczycielowi akademickiemu sprawującemu opiekę nad kołem naukowym Rektor może, w uzasadnionych przypadkach, zaliczyć z tego tytułu 15 godzin obliczeniowych w roku akademickim.

4. Z tytułu prowadzenia pracy magisterskiej lub innej pracy dyplomowej zalicza się osobie prowadzącej 15 godzin obliczeniowych za każdą ocenioną pracę.

5. Na podstawie uchwały Rady Wydziału, z tytułu pracy magisterskiej, która wymaga przeprowadzenia eksperymentów laboratoryjnych lub terenowych ujętych bezwymiarowo w planie studiów jako „pracownia magisterska”, zalicza się osobie prowadzącej pracownię 15 godzin obliczeniowych za każdą pracę.

6. Na podstawie uchwały Rady Wydziału, z tytułu sprawowania opieki nad studentami studiującymi według indywidualnych planów studiów, zalicza się do 30 godzin obliczeniowych w roku akademickim.

§ 4

W przypadkach szczególnych lub nie objętych niniejszą uchwałą decyduje Rektor.

U C H W A Ł A

Senatu Politechniki Śląskiej w Gliwicach

z dnia 6 lipca 1992 r.

w sprawie rodzajów zajęć i liczebności grup studenckich

w roku akademickim 1992/93

Na podstawie art. 101 ust.2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385) z uwzględnieniem § 117 Statutu Pol. Śl. - Senat Politechniki Śląskiej uchwała co następuje:

§ 1

Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie: wykładów, seminariów, ćwiczeń, lektoratów języków obcych, zajęć laboratoryjnych, zajęć projektowych, zajęć terenowych, zajęć z wychowania fizycznego.

§ 2

1. Liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych, o których mowa w § 1, ustala się w sposób następujący:

a) wykłady - należy prowadzić dla wszystkich studentów danego roku studiów wydziału, kierunku lub specjalności;

b) ćwiczenia - należy prowadzić w grupach liczących nie mniej niż 25 osób, a na roku I nie mniej niż 30 osób;

c) zajęcia terenowe związane z realizacją określonych części programu danego przedmiotu poza siedzibą uczelni, seminaria, lektoraty języków obcych należy prowadzić w grupach liczących nie mniej niż 12 osób;

d) zajęcia laboratoryjne i projektowe należy prowadzić w grupach liczących nie mniej niż 8 osób;

e) zajęcia z wychowania fizycznego są prowadzone w grupach o liczebności określonej odrębnymi przepisami.

2. Liczebność grup na wykładach i zajęciach fakultatywnych (do wyboru przez studentów od siódmego semestru) nie może być mniejsza niż 10 osób.

§ 3

W przypadkach szczególnych, uzasadnionych np. wymogiem specjalnego nadzoru i kontroli ze strony nauczyciela akademickiego, względami bezpieczeństwa i higieny pracy, pracą na unikalnej aparaturze lub jeśli liczba studentów na danym roku studiów, wydziale, kierunku, specjalności nie pozwala na dokonanie podziału na grupy studenckie określone w § 2, rektor może ustalić inną liczebność grup studenckich.

◆ Kolejne sukcesy naszych studentów

● Pani Małgorzata A. BALCAR, studentka IV roku Wydziału Architektury Pol. Śl. uzyskała III nagrodę w międzynarodowym konkursie ogłoszonym przez National Institute for Architectural Education w Nowym Jorku. Udział w konferencji międzynarodowej jest wieloletnią praktyką Katedry Projektowania Architektonicznego. Podnosi on ogólny poziom efektów nauczania oraz stwarza korzystną atmosferę na zajęciach prowadzonych w Katedrze.

Studenci IV roku Wydziału Architektury, wykonujący projekt z przedmiotu „Projektowanie architektoniczne budynków użyteczności publicznej” na temat „Sagrada Familia w Barcelonie” w roku bieżącym, po dokonanej eliminacji w Uczelni, wystąpi na konkurs NIAE w Nowym Jorku sześć prac. Efektem była III nagroda pani M.A. Balcar. W ubiegłym roku - co warto przypomnieć - student Jan KUBEC uzyskał w podobnym konkursie organizowanym przez NIAE w Nowym Jorku, wyróżnienie.

● W tegorocznej edycji Akademickiego Turnieju Znajomości Języka Rosyjskiego nasi studenci uzyskali bardzo wysokie miejsca: drugie miejsce - p. Edyta GAERTIG (dr Barbara KUŚ), piąte - p. Michał OZIEMBLEWSKI (mgr Teresa ŚLIWIŃSKA). W nawiasach podaliśmy nazwiska lektorów języka rosyjskiego, którzy przygotowali i doprowadzili do finału naszych studentów. W turnieju wzięły udział 22 osoby z 10 wyższych uczelni. Organizatorem XVIII Turnieju Znajomości Języka Rosyjskiego było Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

◆ Wyjazdy

W lipcu br. zarejestrowano 40 wyjazdów zagranicznych do następujących krajów: RFN (16 osób), Wielka Brytania (6), USA (5), Francja (4), Włochy (3), Czecho-Słowacja (2), Holandia (1), Japonia (1), Kanada (1) i Szwajcaria (1). A oto cel wyjazdów: konsultacje - 18 osób, konferencje - 10, staże i kursy - 8, praktyki - 2, praca - 1 i zaproszenie innego resortu - 1 osoba.

W sierpniu br. liczba wyjazdów zmniejszyła się do 27. Nasi pracownicy udali się do RFN (5 osób), Rosji (4), Austrii (3), Danii (3), Wielkiej Brytanii (3), Chin (2), Czecho-Słowacji (2), Francji (2), Szwecji (1), Ukrainy (1) i USA (1). Także w tym miesiącu głównymi powodami wyjazdów były konferencje (12) i konsultacje (10). Ponadto 3 osoby wyjechały na staż i 2 z innych przyczyn.

◆ Przyjazdy

W miesiącach lipiec-sierpień tylko 4 osoby z zagranicy przybyły do naszej Uczelni. 2 osoby z Ukrainy odwiedziły Uczelnię (na zaproszenie) w lipcu, a w sierpniu po jednej osobie z Chin (staż naukowy) i Czecho-Słowacji (wymiana bezdewizowa).

ORGANIZACJA

W miesiącach lipiec i sierpień 1992 r. ukazały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

◆ Zarządzenia:

- Nr 34/91/92 z dnia 29 czerwca 1992 roku w sprawie opłat za zajęcia na studiach eksternistycznych
- Nr 35/91/92 z dnia 29 czerwca 1992 roku w sprawie opłat za zajęcia na studiach dziennych
- Nr 36/91/92 z dnia 2 lipca 1992 roku w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Inwentaryzacyjnej
- Nr 37/91/92 z dnia 10 lipca 1992 roku w sprawie wprowadzenia „Regulaminu przyznawania nauczycielom akademickim nagród ze Specjalnego Funduszu Nagród”
- Nr 38/91/92 z dnia 23 lipca 1992 roku w sprawie ustalenia stawek wynagrodzeń autorskich, wynagrodzeń za prace wydawnicze i opracowania redakcyjne
- Nr 39/91/92 z dnia 20 sierpnia 1992 roku w sprawie zmiany symbolu organizacyjnego Instytutu Transportu

◆ Pismo ogólne:

- Nr 15/91/92 z dnia 8 czerwca 1992 roku w sprawie organizacji roku akademickiego 1992/93.

MODEL KSZTAŁCENIA W POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ W OPINII STUDENTÓW

W maju br. ukazała się publikacja na ww. temat, której autorami są dr Jerzy BRODA i dr Wacław PLUSKIEWICZ (Ośrodek Nauk Społecznych, Zakład Filozofii i Socjologii). W opracowaniu przedstawiono wyniki badań, które przeprowadzono w oparciu o ankietę audytoryjną rozprawioną wśród 400 studentów IV roku studiów na wszystkich wydziałach naszej Uczelni w semestrze letnim r.ak. 1991/92. Zawierała ona 15 pytań dotyczących kilku grup problemów związanych z kształceniem w Politechnice Śląskiej. A oto odpowiedzi na niektóre z nich.

Na pytanie dotyczące przydatności uzyskiwanej wiedzy w Uczelni, większość ankietowanych (60%) wyraziła się pozytywnie. Krytyczne oceny prawie nie występują (1%), ale co trze-

ci student (35%) wyraża w tej sprawie stanowisko agnostyczne. Interesujące były wypowiedzi w sprawie programu studiów. Zdecydowanie najliczniej studenci opowiadali się za zwiększeniem roli i liczby przedmiotów dających wiedzę praktyczną w zdobywanym zawodzie. Akcentowanie przez ankietowanych potrzeby zwiększenia zakresu wiedzy praktycznej przybierało czasem formę wypowiedzi radykalnych. Pisano, że należy odebrać programy, zlikwidować przedmioty „rozwodnione”, które nie dają wiedzy zawodowej, a zostały wprowadzone wyłącznie w ramach „rozgrywki między poszczególnymi jednostkami o godziny zajęć”.

Jeśli chodzi o tryb przyjmowania na studia, to najczęściej zwolenników było za egzaminem konkursowym lub przyjmowaniem wszystkich chętnych bez egzaminu. Fakt, że 1/3 ankietowanych opowiedziało się za egzaminem wstępnym, autorzy analizy wyjaśniają podejściem egalitarnym lub merytokratycznym. To pierwsze brzmi następująco: „ja musiałem przejść przez egzamin wstępny, niech i następne roczniki w ten sposób stają się studentami. Uzasadnienie merytokratyczne zaś można znaleźć w stwierdzeniu: „egzamin wstępny eliminuje kandydatów słabych, preferuje silnych”. Istnienie takiej postawy jest sygnałem optymistycznym; świadczy, że ankietowani preferują sprawiedliwość.

Odnosnie do modelu kształcenia, ankietowani w większości (53%) są zainteresowani tym, aby decyzję o wyborze kierunku studiów przesunąć na czas późniejszy, np. po pierwszym roku studiów. Ma to swą zaletę, bowiem umożliwia uzyskanie lepszego rozeznania w charakterze studiów i bardziej dojrzałą decyzję przy wyborze zawodu. Ponadto wstępny okres studiów (rok pierwszy i ew. drugi) mógłby obejmować wszystkie przedmioty podstawowe, ogólne i uzupełniające, a na latach wyższych odbywałoby się wyłącznie kształcenie specjalizacyjne.

A jaki był stosunek ankietowanych do odpłatności za studia? Zdecydowanie najczęściej zwolenników miały studia bezpłatne (60%), najmniej zaś studia płatne z funduszy własnych i rodziny (4%). W tej kwestii ankietowani przejawili niewątpliwie postawę realistyczną, gdyż pełna odpłatność, przy obecnym stanie zamożności społeczeństwa polskiego, wchodzi w rachubę jedynie w nielicznych przypadkach.

Studia magisterskie czy inżynierskie? Prawie 4/5 ankietowanych opowiedziało się za istnieniem obu rodzajów studiów, jednak tylko co czwarty z ankietowanych zdecydowałby się na wybór studiów inżynierskich.

Oprócz wiedzy zawodowej i będących jej

podstawą nauk ścisłych, program kształcenia na naszej Uczelni zawiera również elementy wiedzy ogólnej, humanistycznej i społecznej. Są one od lat przedmiotem różnorodnych dyskusji. A co sądzą na ten temat studenci? Zdecydowana większość ankietowanych opowiedziała się za utrzymaniem w programach studiów nauk humanistyczno-społecznych. Najwięcej wskazań uzyskało zarządzanie (81%), ekonomia (69%) i nauki prawne (63%). Odpowiedzi te świadczą o potrzebie wiedzy społecznej, bez której współczesne nauki techniczne nie mogą się obejść. Ponad połowa ankietowanych uważa jednak, że nauki te nie powinny wchodzić do minimum programowego, ale prawie jedna piąta jest zdania, iż przedmioty humanistyczno-społeczne powinny wchodzić w skład minimum programowego. Jeśli chodzi natomiast o języki obce, to prawie wszyscy badani (98%) opowiedzieli się za tym, aby wchodziły one do minimum programowego. Warto tu jednak podkreślić, że ponad połowa ankietowanych wyraziła się negatywnie o dotychczasowym sposobie nauki języków obcych (ocenę pozytywną wyraziła niespełna jedna piąta badanych). Spośród uwag i propozycji dotyczących nauczania języków obcych, na czoło wysuwają się następujące: nauka powinna trwać przez więcej niż dotąd semestrów i w większym wymiarze godzin, powinna być prowadzona w mniejszych grupach, powinna zawierać więcej konwersacji i większy nacisk powinien być położony na język techniczny. W odniesieniu do wychowania fizycznego, ponad dwie trzecie studentów opowiedziało się za tym, aby zajęcia te były obowiązkowe.

Ostatnia grupa pytań dotyczyła sylwetki absolwenta. Zdaniem prawie dwóch trzecich badanych studentów głównym celem kształcenia nie powinno być przekazanie wyłącznie wiedzy zawodowej, lecz również kształtowanie cech osobowości przyszłego inżyniera. A oto cechy, którymi powinien charakteryzować się inżynier: kompetencja zawodowa (90% wskazań), szerokie horyzonty myślowe (53%), umiejętności organizatorskie (43%), kultura osobista (33%), systematyczność i rzetelność w pracy (31%), niezależność i krytycyzm (24%).

Omawiana publikacja zawiera oprócz szczegółowej analizy socjologicznej, odpowiednie zestawienia tabelaryczne uzasadniające formułowane wnioski.

KRONIKA ŻAŁOBNA

◆ 30 lipca 1992 r. zmarł po długiej chorobie w wieku 68 lat prof. zw. dr hab. arch. Boh-

dan LISOWSKI. Był wybitnym specjalistą w zakresie architektury i teorii architektury. Działając w Politechnice Śląskiej, stworzył podstawy utworzenia Katedry Architektury Przemysłu oraz powołania Komisji Urbanistyki i Architektury PAN. Należał także do grona osób inicjujących powołanie Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej. Jego wykłady tworzyły trwałe więzi emocjonalne studentów i pracowników dydaktycznych z architekturą i jej humanistycznymi celami. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 5 sierpnia 92 r. na Cmentarzu Rakowieckim w Krakowie.

◆ 8 sierpnia 1992 r. zmarł w wieku 74 lat emerytowany pracownik Politechniki Śl. mgr Emil SZOZDA, urodzony w Skałacie k.Tarnopola. Zmarły był długoletnim Dyrektorem Administracyjnym oraz Dyrektorem Zakładu Doświadczalnego Elektroniki i Mechaniki Precyzyjnej. W szeregach II Armii Wojska Polskiego przeszedł szlak bojowy od Bugu po Kołobrzeg. Wyróżniony licznymi odznaczeniami wojskowymi i państwowymi. Pozostanie w naszej pamięci jako człowiek skromny i pracowity. Pochowany został na cmentarzu przy ul. Dolnej Wsi w Gliwicach.

SPROSTOWANIA

W czerwcowym wydaniu „Z ŻYCIA...” (nr 9) - z przyczyny nie zawinionej przeze mnie - znalazła się na str. 10 (ostatnie 4 wiersze od dołu w kolumnie lewej i 6 wierszy od góry w kolumnie prawej) fragment obcej mi treści zaczynający się od słów „Jak widać w zestawieniu...”, a kończący się - „... również świadczy o powodzeniu tych studiów”. Szanownych Czytelników przepraszam za nadgorliwość chochlika.

Jednocześnie przepraszam, że z przyczyn technicznych nie zamieszczono w poprzednim numerze pełnej (anonsowanej na str. 4) treści „Uchwały Senatu w sprawie zasad i warunków kierowania i pobytu pracowników Politechniki Śląskiej za granicą w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych”. Uchwałę tę opublikujemy w następnym wydaniu „Z ŻYCIA...”.

Opracowanie redakcyjne:

dr inż. Marian MIKRUT, Instytut Elektroenergetyki i Stosowania Układów, Gliwice ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 26-22.

ZG Pol. Śl. z. 330/92 350